

รายงานการไปราชการ ประชุม/สัมมนา ศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย ดูนาน ณ ต่างประเทศ
และการไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ชื่อ/นามสกุล.....นางเบญจรัตน์ พรหมเพ็ญ.....นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ.....
- 1.2 ชื่อเรื่อง/หลักสูตร.....1st AFoCO-KoAGI Seed Management Working Group Meeting.....
- สาขาย่อย.....-.....
- สาขาที่เกี่ยวข้อง.....Seed Management.....

เพื่อ ☒ประชุม/สัมมนา ☐ ศึกษา ☐ ฝึกอบรม ☐ ปฏิบัติงานวิจัย
☐ ดูนาน ☐ ไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ

แหล่งผู้ให้ทุน.....Asian Forest Cooperation Organization: AFoCO.....

ประเทศที่ไป.....Sejong National Arboretum (SJNA), Sejong, and the Baekdudaegan National Arboretum (BDNA), Bonghwa, Republic of Korea.....

ระหว่างวันที่.....7-11 กรกฎาคม 2569.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ฝึกอบรม ดูนาน ประชุม/สัมมนา ปฏิบัติงานวิจัย และไป ปฏิบัติงานใน
องค์การระหว่างประเทศ

2.1 วัตถุประสงค์

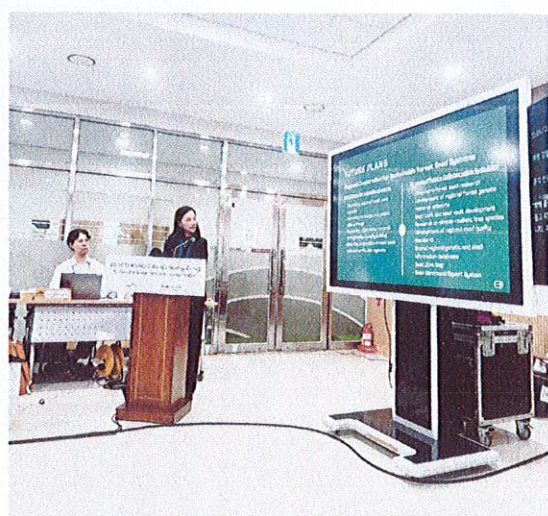
นางเบญจรัตน์ พรหมเพ็ญ นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ ส่วนวนวัฒนวิจัย สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้ ได้รับมอบหมายให้เป็น National Focal Point ของประเทศไทย ในคณะทำงาน AFoCo-KoAGI Seed Management Working Group ภายใต้ข้อริเริ่ม “AFoCo : Asian Forest Living Lab (AFL)” เพื่อดำเนินงานร่วมกันในกลุ่มประเทศสมาชิก AFoCo เข้าร่วมประชุม 1st AFoCO-KoAGI Seed Management Working Group Meeting ณ สาธารณรัฐเกาหลี ควบคู่กับการประชุม 2nd International Crop Wild Relatives Symposium : CWR Symposium โดยมีประเทศสมาชิก AFoCo จำนวน 13 ประเทศ และผู้เชี่ยวชาญจากสาธารณรัฐเกาหลีร่วมแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์และการจัดการเมล็ดพันธุ์ไม้ป่า พร้อมหารือแนวทางการร่วมมือในการพัฒนาระบบอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุกรรม การจัดทำโครงการระดับภูมิภาค และพิจารณาความเป็นไปได้ของแต่ละประเทศในการดำเนินกิจกรรมนำฝากเมล็ดพันธุ์เพื่อเก็บรักษาระยะยาว ณ Baekdudaegan Global Seed Vault (BGSV)

2.2 เนื้อหาการศึกษาดูงาน (โดยย่อ)

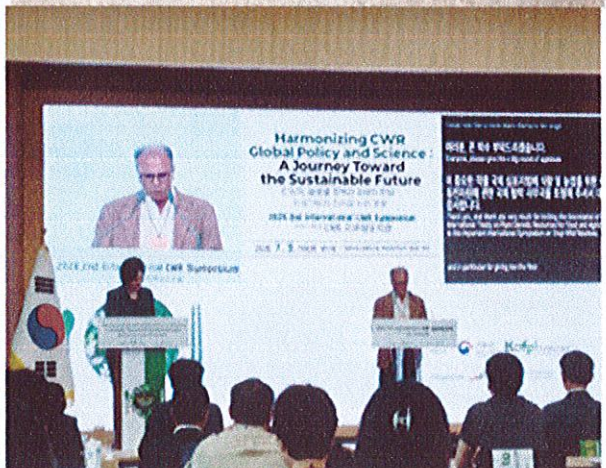
2.2.1) นักวิจัยของกรมป่าไม้ ร่วมนำเสนอผลงานสรุปด้านการจัดการเมล็ดพันธุ์ไม้ป่าของสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้ ในหัวข้อเรื่อง Thailand's Forest Tree Seed Situation and Future Plans for Forest Seed Development โดยได้นำเสนอสถานการณ์เมล็ดพันธุ์ไม้ป่าของประเทศไทย บทบาทของกรมป่าไม้ และแนวทางการพัฒนาระบบเมล็ดพันธุ์ไม้ป่าเพื่อรองรับการฟื้นฟูป่า การปลูกป่าเชิงเศรษฐกิจ และการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเน้นว่าคุณภาพของเมล็ดพันธุ์เป็นปัจจัยพื้นฐานที่กำหนดความสำเร็จของการออก การเจริญเติบโต ความอยู่รอด และคุณภาพของไม้ในอนาคต กรมป่าไม้มีบทบาทสำคัญในการปรับปรุงพันธุ์ไม้ การพัฒนาเทคโนโลยีการขยายพันธุ์และสวนผลิตเมล็ดพันธุ์ การอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุกรรม การจัดเก็บและกระจายเมล็ดพันธุ์ รวมถึงการพัฒนาฐานข้อมูลด้านเมล็ดพันธุ์ไม้ป่า โดยมีศูนย์เมล็ดพันธุ์ไม้ป่าครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อสนับสนุนการผลิตและการให้บริการเมล็ดพันธุ์ไม้คุณภาพสำหรับการปลูกป่าและการฟื้นฟูระบบนิเวศ ปัจจุบัน ความต้องการเมล็ดพันธุ์ไม้ป่าในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จากการขยายโครงการปลูกป่า การฟื้นฟูพื้นที่เสื่อมโทรม การพัฒนาป่าชุมชน การปลูกป่าเชิงเศรษฐกิจ และตลาดคาร์บอนเครดิต อย่างไรก็ตาม กำลังการผลิตเมล็ดพันธุ์ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ โดยชนิดพันธุ์ที่มีความต้องการสูงได้แก่ มะค่าโมง พะยุง ประดู่ป่า อินทนิลน้ำ และไม้เศรษฐกิจสำคัญอื่น ๆ ขณะที่ปริมาณเมล็ดพันธุ์สำรองยังมีข้อจำกัดในหลายชนิด ประเทศไทยยังเผชิญความท้าทายหลายด้าน ได้แก่ จำนวนแหล่งเมล็ดพันธุ์คุณภาพที่จำกัด การกระจายตัวของแหล่งเมล็ดพันธุ์ไม่สม่ำเสมอ การติดเมล็ดที่ไม่แน่นอนจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลง

สภาพภูมิอากาศ รวมถึงปัญหาด้านคุณภาพเมล็ดพันธุ์ เช่น เมล็ดมีอายุเก็บรักษาสั้น การงอกต่ำ ระบบรับรองคุณภาพเมล็ดพันธุ์ยังไม่ครอบคลุม และการขาดข้อมูลแหล่งกำเนิดทางพันธุกรรม ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการปลูกป่าในระยะยาว เพื่อรองรับความท้าทายในอนาคต กรมป่าไม้ได้ดำเนินการศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อการออกดอก การติดผล และคุณภาพเมล็ดของไม้เศรษฐกิจและไม้มีค่าหลายชนิด เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาธนาคารเมล็ดพันธุ์และระบบรับรองคุณภาพเมล็ดพันธุ์ การจัดทำฐานข้อมูลพันธุกรรมและเมล็ดพันธุ์ร่วม ตลอดจนการพัฒนา Seed Zone Map และระบบบริการข้อมูลเมล็ดพันธุ์ เพื่อสร้างระบบเมล็ดพันธุ์ไม้ป่าที่ยั่งยืนและมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับภูมิภาค

2.2.2) เข้าร่วมประชุม 2nd International Crop Wild Relatives Symposium: CWR Symposium

สถาบันสวนพฤกษศาสตร์และสวนรุกขชาติแห่งเกาหลี (Korea Arboreta and Gardens Institute: KoAGI) ร่วมกับกรมป่าไม้แห่งสาธารณรัฐเกาหลี (Korea Forest Service) และสถาบันส่งเสริมป่าไม้แห่งเกาหลี (Korea Forestry Promotion Institute) จะจัดการประชุมวิชาการนานาชาติครั้งที่ 2 เรื่อง Crop Wild Relatives (CWRs) ระหว่างวันที่ 8–10 กรกฎาคม 2569 ณ สวนรุกขชาติแห่งชาติเซจง (Sejong National Arboretum) และสวนรุกขชาติแห่งชาติแบ็กดุดาเอแกน (Baekdudaegan National Arboretum) สาธารณรัฐเกาหลี โดยการประชุมหลักจะจัดขึ้นในวันที่ 9 กรกฎาคม 2569 ภายใต้หัวข้อ “Global Policy Meets Science: Working Together for a Sustainable Future” การประชุมมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมนักวิชาการ องค์กรระหว่างประเทศ สถาบันวิจัย และผู้กำหนดนโยบายจากทั่วโลก เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และหารือเกี่ยวกับแนวทางการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากพืชญาติใกล้ชิดของพืชปลูก (Crop Wild Relatives: CWRs) ซึ่งเป็นทรัพยากรพันธุกรรมที่มีความสำคัญต่อการเพิ่มความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการสร้างความมั่นคงทางอาหารในอนาคต

3) การศึกษาดูงาน Seed Vaults ณ Baekdudaegan National Arboretum (BDNA), Bonghwa

การศึกษาดูงานด้านการจัดเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ไม้ ณ Seed Vaults ของ Baekdudaegan National Arboretum (BDNA) เมือง Bonghwa สาธารณรัฐเกาหลี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุกรรมพืชป่าในระยะยาว โดยเฉพาะการจัดเก็บเมล็ดพันธุ์ไม้ภายใต้สภาวะควบคุมที่สามารถรักษาคุณภาพและควมมีชีวิตของเมล็ดพันธุ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ Seed Vaults ของ BDNA เป็นศูนย์อนุรักษ์เมล็ดพันธุ์พืชป่าที่มีระบบบริหารจัดการตามมาตรฐานสากล ครอบคลุมกระบวนการตั้งแต่การรวบรวมเมล็ดพันธุ์จากแหล่งธรรมชาติ การประเมินคุณภาพเมล็ดพันธุ์ การทำความสะอาด การลดความชื้นให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม การบรรจุภาชนะป้องกันความชื้นและอากาศ ตลอดจนการจัดเก็บภายใต้อุณหภูมิต่ำในห้องเก็บรักษาในระยะยาว ซึ่งช่วยชะลอการเสื่อมสภาพของเมล็ดพันธุ์และยืดอายุการเก็บรักษาได้เป็นเวลาหลายสิบปี

คณะศึกษาดูงานได้เรียนรู้เทคนิคการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ก่อนและหลังการจัดเก็บ เช่น การทดสอบความงอก การวัดความชื้น และการติดตามควมมีชีวิตของเมล็ดพันธุ์เป็นระยะ รวมถึงการใช้ระบบฐานข้อมูลดิจิทัลสำหรับบันทึกข้อมูลตัวอย่างเมล็ดพันธุ์ แหล่งที่มา ลักษณะทางชีวภาพ และตำแหน่งการจัดเก็บเพื่อให้สามารถสืบค้นและบริหารจัดการตัวอย่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังได้ศึกษาระบบความปลอดภัยของ Seed Vault ซึ่งออกแบบให้มีความมั่นคงต่อภัยธรรมชาติและเหตุฉุกเฉิน พร้อมระบบควบคุมอุณหภูมิ ความชื้น และพลังงานสำรอง เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนแนวทางการบริหารจัดการคลังเมล็ดพันธุ์ในฐานะทรัพยากรพันธุกรรมสำรองของประเทศ เพื่อรองรับการฟื้นฟูระบบนิเวศ การวิจัย การปรับปรุงพันธุ์ และการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในอนาคต

ส่วนที่ 3 ปัญหา/อุปสรรค

ไม่มี

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การประชุม 1st AFoCO-KoAGI Seed Management Working Group Meeting ณ สาธารณรัฐเกาหลี การประชุม International Crop Wild Relatives Symposium : CWR Symposium และการศึกษาดูงานที่ Baekdudaegan National Arboretum (BDNA) ของกลุ่มประเทศสมาชิก AFoCo จำนวน 13 ประเทศ และผู้เชี่ยวชาญจากสาธารณรัฐเกาหลีร่วมแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์และการจัดการเมล็ดพันธุ์ไม้ป่า พร้อมหารือแนวทางการร่วมมือในการพัฒนาระบบอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุกรรม การจัดทำโครงการระดับภูมิภาค และพิจารณาความเป็นไปได้ของแต่ละประเทศในการดำเนินกิจกรรมนำฝากเมล็ดพันธุ์เพื่อเก็บรักษาระยะยาว ณ Baekdudaegan Global Seed Vault (BGSV) ซึ่งประเทศไทยได้รับองค์ความรู้ด้านการจัดการเมล็ดพันธุ์ตามมาตรฐานสากล และสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับประเทศสมาชิกเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุกรรม ไม้ป่าในอนาคต องค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานครั้งนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบคลังเมล็ดพันธุ์ไม้ของประเทศไทย โดยเฉพาะการยกระดับมาตรฐานการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ไม้ การจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรพันธุกรรม การกำหนดมาตรฐานการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ และการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุกรรมพืชรหว่างประเทศ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความมั่นคงของทรัพยากรพันธุกรรม ไม้ป่า สนับสนุนการฟื้นฟูป่า การวิจัยด้านการปรับปรุงพันธุ์ไม้ และการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างยั่งยืน

ลงชื่อ

เลอพงศ์

ผู้รายงาน

(นางเบญจรัตน์ พรหมเพ็ญ)

นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ